

Predkladacia správa

Materiál „Návrh účasti delegácie Slovenskej republiky na 66. zasadnutí Generálnej konferencie Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu vo Viedni konanej v dňoch 26. – 30. septembra 2022“ sa predkladá ako iniciatívny materiál.

Slovenská republika bola prijatá za člena Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu (MAAE) v roku 1993 ako jeden z nástupníckych štátov po zániku Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky (31. decembra 1992). Od roku 1993 sa delegácia Slovenskej republiky pravidelne zúčastňuje zasadnutí Generálnej konferencie MAAE (ďalej len „konferencia“). Konferencia je najvyšším politickým orgánom MAAE a zvoláva ju generálny riaditeľ MAAE raz ročne. V súčasnosti má MAAE 175 členov. Každý členský štát reprezentuje na konferencii národná delegácia, ktorú tvorí vedúci delegácie, zástupcovia a poradcovia. Každý členský štát má pri hlasovaní jeden hlas. Zasadnutie konferencie sa bude konať v dňoch 26. – 30. septembra 2022 v sídle MAAE vo Viedni.

V rámci navrhovaného programu konferencie budú prerokované otázky týkajúce sa činností a programových aktivít MAAE za uplynulý rok, finančných účtov MAAE za rok 2021, aktualizácie rozpočtu MAAE na rok 2023, výšky príspevkov jednotlivých členských štátov do riadneho rozpočtu MAAE a Fondu technickej spolupráce na rok 2023 a prebehne voľba členov Rady guvernérov MAAE. Konferencia ďalej prerokuje a schváli rezolúcie v oblasti jadrovej a radiačnej bezpečnosti, fyzickej ochrany jadrových materiálov a zariadení, technickej spolupráce, jadrovej energetiky, jadrovej vedy, technológií a aplikácií a personálnym otázkam. Počas Konferencie budú zároveň v pléne prerokované a prijímú sa rezolúcie k zárukám a verifikačnému mandátu MAAE a k uplatňovaniu a implementácii záruk (kontrola mierového nakladania s jadrovým materiálom) v Kórejskej ľudovodemokratickej republike a na Blízkom východe. Rovnako bude diskutovaná úloha a aktivity MAAE počas pandémie Covid-19 a ďalšie témy. V nadväznosti na ostatný geopolitický vývoj a v dôsledku vojenskej invázie Ruskej federácie na Ukrajinu je nevyhnutné pracovať aj s možnosťou predloženia samostatného programového bodu k dôsledkom situácie na Ukrajine v oblasti jadrovej bezpečnosti, zabezpečenia a záruk, vrátane alternatív predloženia rezolúcie v danej veci.

Členstvo Slovenskej republiky v MAAE prispieva k presadzovaniu záujmov Slovenskej republiky v agende mierového využívania jadrovej energie, predovšetkým v oblasti energetického využitia jadrovej energie, posilňovania jadrovej bezpečnosti, vedeckej a technickej spolupráce a budovania expertných kapacít, ako aj prístupu k novým a moderným technológiám pri využívaní jadrových aplikácií na neenergetické účely. Členstvo v SR v MAAE má prierezový charakter a z danej spolupráce benefitujú na národnej úrovni inštitúcie v oblasti energetiky, jadrovej bezpečnosti a radiačnej ochrany, životného prostredia, zdravotníctva, vedy a výskumu a iné. Zároveň prispieva presadzovaniu zahraničnopolitických záujmov Slovenskej republiky a jej partnerov v oblasti mierového využívania jadrovej energie a jej kontroly.

Ostatným aspektom je dlhoročná úspešná spolupráca Slovenskej republiky a MAAE v oblasti technických projektov a transferu jadrových technológií a know-how na národnú úroveň. V roku 2022 pokračuje realizácia 3 národných, viac ako 30 regionálnych a 2 interregionálnych projektov prostredníctvom účasti Slovenskej republiky na workshopoch, výcvikových kurzoch a technických stretnutiach, zabezpečovaním odbornej pomoci expertov, výmeny know-how, ako aj formou koordinovaných výskumných projektov.

Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky ako vecne príslušný gestor agendy MAAE plní úlohu styčného kontaktného miesta, pričom s MAAE aktuálne na technickej úrovni spolupracuje niekoľko slovenských organizácií a inštitúcií, ako napríklad: Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a. s. (JAVYS, a. s.), Slovenské elektrárne, a. s., Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, Národný onkologický ústav v Bratislave, Onkologický ústav svätej Alžbety v Bratislave, Východoslovenský onkologický ústav, VUJE, a. s., Slovenská akadémia vied, Univerzita Komenského v Bratislave, Slovenská technická univerzita, Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici, Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum a ďalšie.

Slovenská republika sa prostredníctvom svojich expertov a zástupcov v rámci pracovných tímov MAAE aktívne podieľa na procese prípravy medzinárodných bezpečnostných štandardov, návodov a požiadaviek na umiestňovanie, výstavbu, uvádzanie jadrových zariadení do prevádzky, ich prevádzkovanie a vyrad'ovanie, ako aj v oblasti nakladania s rádioaktívnym odpadom a vyhoretým jadrovým palivom. Odborníci zo Slovenska sú zároveň pozývaní MAAE do expertných konzultačných tímov a pôsobia aj ako členovia jej medzinárodných expertných misií v oblasti posudzovania a hodnotenia úrovne jadrovej a radiačnej bezpečnosti v ostatných členských štátoch MAAE. Slovenská republika zároveň pravidelne hostuje dané medzinárodné expertné misie na posúdenie bezpečnosti svojich jadrových elektrární (napr. misia OSART), ako aj misie na preverenie efektívnosti a fungovania štátneho dozoru (misia IRRS) alebo misie zamerané na manažment zadného jadrového palivového cyklu (misia ARTEMIS). Pôsobenie Slovenskej republiky v MAAE a vzájomnú spoluprácu hodnotia slovenské organizácie ako vysoko efektívnu a užitočnú, najmä v kontexte národných aktivít v agende mierového využívania jadrovej energie s dôrazom na jadrovú energetiku, jadrové aplikácie, radiačné technológie, výskum a vývoj.

V dňoch 24. – 25. septembra 2022 sa uskutočnia prípravné neformálne rokovania a konzultácie delegácií členských krajín MAAE, v rámci ktorých sa predpokladajú niektoré vybrané body programu.

Materiál nemá vplyv na podnikateľské prostredie, sociálny vplyv, vplyv na životné prostredie, vplyv na informatizáciu spoločnosti, vplyv na služby verejnej správy pre občana, ani na manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Materiál má negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy.